

Euro a problémy veřejných financí

Referát

Radúz Morsztýn

Financie a mena – MB300

Ing. Daniela Maťovčíková

25.4.2009

Obsah

Bibliografia.....	6
-------------------	---

V týchto dňoch svetovými, regionálnymi ale aj domácimi médiami bez rozdielu zamerania rezonuje téma krajín PIIGS a dopad vývoja ich ekonomickej situácie v posledných rokoch na Eurozónu. Touto témou sa zaoberá aj slovenské, ekonomicky zamerané periodikum Trend, ktorého článkom sa bude tento referát zaoberať¹.

Problémy verejných financií Grécka spustili vlnu debát a analýz o ďalších krajinách s podobným charakterom verejného dlhu a deficitu vo verejných financiách, teda o Írsku, Španielsku, Portugalsku a Taliansku². Autor článku, *Michal Lehuta* adresuje súčasný vývoj na ekonomickej scéne analýzou stavu týchto krajín ako aj sumarizáciou dopadov tohto stavu na Eurozónu a Euro ako také. V prvom rade prepája súvislosti problematiky verejných financií krajín PIIGS so Slovenskom, ako súčasťou menovej únie a rozpočtom Európskej Únie, ktorý tvorí rozpočet tvoriaci aj zdroje, o ktorých sa uvažuje pre pomoc Grécku s jeho súčasným stavom. Pojednáva o genéze schodkov verejných financií tejto skupiny, poukazujúc v prvom rade na prevahu politickej vôle pred maastrichtskými kritériami pri formovaní EMÚ, keďže okrem Grécka podmienku maximálneho dlhu vo výške 60% HDP v rokoch 1997 až 2000 okrem grécka nespĺňali ani Belgicko a Taliansko a v druhom rade na absenciu precíznej kontroly zo strany Eurostatu kvôli nedostatočným kompetenciám tohto úradu, ktorý okrem iného umožnil „kreatívne štatistické metódy“.

Pomocou údajou agentúry Standard & Poor's a Európskej komisie autor prezentuje hodnoty deficitu verejných financií, hrubého dlhu verejnej správy, ako aj úrokové výdavky a rating týchto krajín. Zo svojej analýzy súčasného stavu plynulo

¹ Všetky hodnoty, údaje a súvislosti sú použité zo zdroja: (LEHUTA, 2010)

² (Portugal, Ireland, Italy, Greece, Spain – PIIGS, poznámka autora)

prechádza na medzinárodnú finančnú scénu a deklaruje spojitosť týchto udalostí v nadnárodnom merítke cez vyjadrenia viceguvernéra Čínskej národnej banky, ktorý vyjadril „obavy o situáciu krajín používajúcich euro“ (LEHUTA, 2010). Keďže PRC drží v európskych dlhopisoch až 1,8 bilióna eur, má eminentný záujem na stabilite v EMÚ.

Pre objasnenie domácej politickej situácie a vôle riešiť danú situáciu v krajinách PIIGS sa autor zaoberá zmienenými krajinami detailnejšie a sumarizuje domáce politické aktivity v oblasti verejných financií. V Grécku je to najmä tlak na zvýšenie konkurencieschopnosti, Portugalsko zameriava svoje úsilie na znižovanie schodku vo verejných financiách nielen znižovaním výdavkov verejného sektora, ale aj zvyšovaním daňového zaťaženia a privatizáciou, Španielsko podobne ako Portugalsko škrta výdavky, naráža však na problém silnej decentralizácie, kde regióny spôsobujú z celkového deficitu 10,1% až 7,5 %. Írsko emituje dlhopisy, taktiež znižuje svoje výdavky, ktoré narástli okrem iného aj prebratím zlyhaných úverov od lokálnych bánk. Ako riešenie autor identifikuje na základe vyjadrení Noouruela Roubiniho dve možnosti – defláciu, škrtu vo výdavkoch a pokles miezd, alebo reformy zamerané na zvýšenie produktivity.

Ďalej sa článok zaoberá súvislosťou s plánovaným zvýšením úrokových sadzieb ECB, ktorá môže zkomplikovať prístup týchto krajín k úverom revitalizačného charakteru, bez tohto zvýšenia však hrozí krajinám EMÚ vysoká miera inflácie. FED pravdepodobne začne zvyšovať svoje úrokové sadzby skôr, čo oslabí euro a pomôže tak zvýšeniu konkurencieschopnosti exportérov, na druhej strane to však posilní inflačné tlaky kvôli zdražovaniu importovaných produktov.

Autor uzatvára svoje pojednanie konštatovaním, že súčasná situácia bude mať síce dopad na celú menovú úniu, to však nepridáva na realite ani možnosti vystúpenia niektorej krajiny z EMÚ, ani možnosti krachu eurozóny či eura, aj keď je jasné, že tento vývoj bude znamenať pre menovú úniu a jej členské štáty nemalé náklady. Zaoberá sa aj možnosťou znovunavrhnutia plánovaného posilnenia právomocí Eurostat-u o rozpočtový dohľad a možné zaangažovanie IMF, ktorý si dokáže vynútiť rozpočtové úpravy „efektívnejšie ako akákoľvek nová európska inštitúcia“ (LEHUTA, 2010).

Bibliografia

LEHUTA, M. (22. April 2010). Kto bude ďalším Gréckom. *In Trend* , s. 20-22.